

Examineren in de praktijk

Examineren op de werkplek

Welkom

Examineren op de werkplek: WHY?

Buzzen met de buurman/buurvrouw

Kwaliteit beoordelen examens

Examenstandaarden

1. Het exameninstrumentarium sluit aan op de uitstroomeisen en voldoet aan de toetstechnische eisen:
 - onderscheid ontwikkelingsgericht toetsen en examinering
 - dekking KD
 - cesuur
 - beoordelingswijze
 - transparantie
2. De examenprocessen van afname en beoordeling zijn deugdelijk
 - authentieke afname
 - betrouwbaarheid
3. De diplomering is deugdelijk en geborgd
 - besluitvorming en diplomering
 - verantwoordelijkheid examencommissie

Kwaliteitscriteria

- Validiteit
- Betrouwbaarheid
- Transparantie
- Aanvaardbaarheid

Kwaliteitscriteria (vervolg)

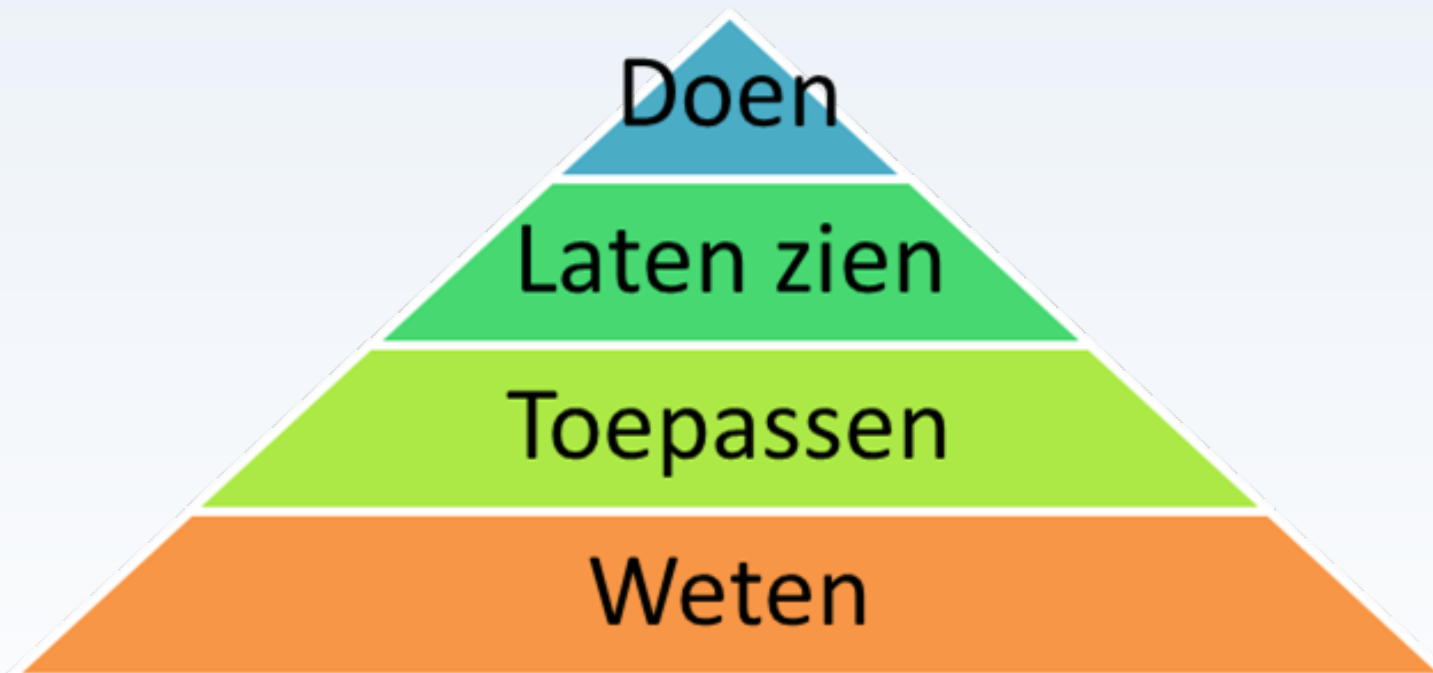

Vier ogen principe

- Betrouwbaarder oordeel
- Meerdere meetmomenten
- Interbeoordelaarsbetrouwbaarheid

Piramide van Miller

Competenties beoordelaar

- Gestructureerd voorbereiden
- Vaktechnisch bekwaam zijn
- Observeren
- Interviewen
- Beoordelen

Beoordelaarsfouten

Beoordelingsfout	Beschrijving
Eerste indruk	Neiging tot snel oordelen
Halo-effect	Een gunstige indruk op een aantal criteria wordt doorgezet in een gunstige beoordeling op andere criteria
Horn-effect	Een ongunstige indruk op een aantal criteria wordt doorgezet in een ongunstige beoordeling op andere criteria
Sequentie-effect	De neiging om de onderhavige beoordeling te laten beïnvloeden door voorafgaande beoordelingen
Sympathie	Een gunstige beoordeling omdat het goed klikt met de student
Normverschuiving	De neiging om de strengheid van de beoordelingen aan te passen aan het gemiddelde prestatieniveau van de onderhavige groep deelnemers
Projectie	Het toeschrijven van eigen (positieve of negatieve) eigenschappen aan de student
Stereotype	Een student eigenschappen toekennen op basis van een groep waartoe hij behoort
Mildheid	De neiging om steeds bovengemiddeld te beoordelen -
Strengheid	De neiging om steeds onder gemiddeld te beoordelen
Centrale tendentie	De neiging om steeds in het midden te beoordelen

VAN EXAMENS KRIJG JE UITSLAG

Loesje

Het rode en groene potlood

Examineren op de werkplek

Beperkte invloed vanuit onderwijsinstelling

Vergelijkbaarheid resultaten

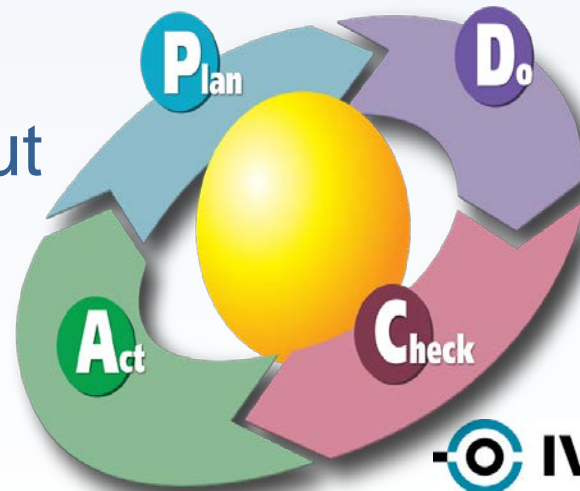
Transparantie

- 5 kernvragen: waarom, wat, waar, wie, waarmee
- Kritische kernvragen
- Richtlijnen voor opleiders i.s.m. praktijk
- Relatie met kwaliteitscriteria
- Toelichting

Zwaktes

- Te weinig onderscheid begeleiden en beoordelen
- Hanteren eigen criteria
- Geen plan - do – check – act cyclus:
controle en bijstelling (gebruik van data)
- Onvoldoende kwaliteit examineren beoordelaars op de werkplek
- Vergelijkbaarheid output

Maatregelen die de kwaliteit bevorderen

Do's en succesfactoren

Vooraf:

Tijdens:

Na:

KERNVRAAG

KRITISCHE VRAGEN

**RICHTLIJNEN VOOR OPLEIDERS
ISM DE PRAKTIJK**

KWALITEITSCRITERIA

WAAROM?
 Waarom wordt er geëxamineerd, om te leren of om te kwalificeren?

- Welke visie hebben we op het onderscheid in en de samenhang tussen leren en examineren?
- Is de examenperiode duidelijk afgebakend?

- Zorg dat er een duidelijke visie is op het onderscheid en de samenhang tussen leren en examineren en communiceer dit met alle betrokkenen
- Zorg voor een duidelijke afbakening van de examen-periode

Transparantie
 Eerlijkheid

Inspectie-indicator(en):
 - 2.1.1.: "Onderscheid tussen ontwikkelingsgerichte toetsen en examinering"
 - 2.1.2.: "Dekking van het kwalificatiedossier"

WAT?
 Wat wordt er geëxamineerd?

- Hoe waarborgen we het niveau?
- Hoe zorgen we voor verbinding tussen het oordeel van de praktijk met het oordeel op school?
- Hoe weten we of instrumenten zoals aftekenlijstjes goed gebruikt worden?
- Wat als niet al het beoogde op de werkplek geëxamineerd kan worden?
- Hoe is de samenhang tussen vaardigheden, houding en kennis bij examineren?
- Is het totale examen voldoende dekkend?

- Zorg dat het opleidingsniveau wordt gewaarborgd
- Organiseer toezicht hierop
- Voorkom waar mogelijk een gefragmenteerde examinering
- Zorg voor een samenhang tussen de examinering van vaardigheden, houding en kennis
- Zorg ervoor dat het totale examen voldoende dekkend is

Betrouwbaarheid
 Herhaalbaarheid van beslissingen
 Objectiviteit
 Vergelijkbaarheid
 Validiteit
 Authenticiteit
 Cognitieve complexiteit
 Transparantie
 Eerlijkheid

Inspectie-indicator(en):
 - 2.1.2.: "Dekking van het kwalificatiedossier"
 - 2.2.1.: "Authentieke afname"

WAAR?
 Waar wordt (wat) geëxamineerd?

- Waar hebben we bij uitstek de werkplek bij nodig?
- Waar kan men het best kennis/vaardigheden/beroepshoudingen examineren?
- Hoe frequent moet de communicatie zijn tussen bedrijf en school?
- Hoe gaat men om met grote verschillen tussen bedrijven (omvang en aard van het bedrijf)?

- Weeg af waar je een authentieke werkplek voor nodig hebt en waar elders bepaalde werkprocessen geëxamineerd kunnen worden
- Zorg voor een frequente communicatie tussen bedrijf en school
- Zorg dat de onderlinge vergelijkbaarheid zoveel mogelijk wordt gewaarborgd

Validiteit
 Authenticiteit
 Betrouwbaarheid
 Objectiviteit
 Vergelijkbaarheid
 Tijd en kosten
 Transparantie
 Eerlijkheid

Inspectie-indicator(en):
 - 2.2.1.: "Authentieke afname"
 - 2.2.2.: "Betrouwbaarheid"
 - 2.2.2.: "Betrouwbaarheid"

KERNVRAAG

KRITISCHE VRAGEN

RICHTLIJNEN VOOR OPLEIDERS ISM DE PRAKTIJK

KWALITEITSCRITERIA

WIE?

Wie zijn er bij de
examinering
betrokken?

- Welke personen moeten worden betrokken bij het doen van een uitspraak over slagen/niet slagen?
- Hoe zwaar weegt hun oordeel?
- Welke mate van onafhankelijkheid is gewenst?
- In hoeverre kun je staat maken op het oordeel van de werkplek (denk hierbij aan ervaren en niet ervaren examinatoren)?
- Zijn de examinatoren voldoende toegerust?

- Bespreek welke personen betrokken moeten zijn bij het doen van een uitspraak over slagen/niet slagen
- Bepaal hoeveel mensen er beoordelen
- Zorg dat de onafhankelijkheid voldoende wordt gewaarborgd

Betrouwbaarheid
Vergelijkbaarheid
Transparantie

Inspectie-indicator(en)

- 2.1.3.: "Cesuur"
- 2.1.5.: "Transparantie"
- 2.2.2.: "Betrouwbaarheid"
- 2.3.1.: "Besluitvorming diplomering"

WAARMEE?

Welke mix van
instrumentarium
wordt gebruikt bij de
examinering?

- Wat zijn de voor- en nadelen van de verschillende instrumenten?
- Is de manier van examineren uitvoerbaar (ethisch, voorkomend)?
- Is de manier van examineren duidelijk en overzichtelijk voor alle betrokkenen?
- Is de manier van examineren efficiënt?

- Bespreek wat de voor- en nadelen zijn van de instrumenten
- Zorg voor een passende mix van instrumenten
- Zorg dat de manier van examineren duidelijk en overzichtelijk is voor alle betrokkenen
- Ga na of de manier van beoordelen uitvoerbaar en efficiënt is

Betrouwbaarheid
Objectiviteit
Vergelijkbaarheid
Validiteit
Transparantie

Inspectie-indicator(en)

- 2.1.4.: "Beoordelingswijze"

Paula Willemse

p.j.willemse@uvt.nl

06-51 05 56 06